

Pluimveebedrijf Maatschap Claessens; bewuste keuze voor koloniehuisvesting

Aan de Peelweg in het Limburgse Ysselsteyn staat het pluimbedrijf van Elly (53) en haar zoon Leon (23) Claessens. Op het moment van deze bedrijfsreportage is het een drukte van belang op het bedrijf. De tweede kooistal wordt op dit moment namelijk in korte tijd omgebouwd naar koloniehuisvesting; een bewuste keuze van Leon.

Ontstaansgeschiedenis

De ontstaansgeschiedenis is typisch voor veel bedrijven in deze regio. De schoonvader van Elly, Wim Claessens, startte in 1955, kort na de ontginning van de Peel, een bedrijf met leghennen en eigen opfok. Daarnaast werden er nog varkens gehouden. De houderijsystemen waren toen nog arbeidsintensief wat een snelle groei nog in de weg stond. Pas bij de komst van de batterijstallen kwam de groei er in deze regio snel in. Zo ook op het bedrijf van Wim Claessens. Tegen het einde van de jaren 60 stonden er drie pluimveestallen met in totaal 30.000 leghennen, allemaal gehouden in 2 etage kooien.

Toen Wim Claessens eind jaren 70 wethouder werd en zodoende minder tijd aan het bedrijf kon besteden, werd er een drie mans maatschap opgericht samen met zijn zonen Frans (Leon's vader) en Willy. In 1982 werd er een tweede locatie vlak achter het bestaande bedrijf gebouwd en op deze plek is Willy in 1992 zelfstandig verder gegaan. Frans Claessens zette samen met zijn vrouw Elly de bestaande locatie voort. Zoals op veel bedrijven werd er voor gekozen om te specialiseren op één bedrijfstak, wat in 1992 resulteerde in het verdwijnen van de varkens en de bouw van een nieuwe pluimveestal. In totaal kwam er hiermee ruimte voor 55.000 kippen.

In 1997 werd gestart met de bouw van een nieuwe stal voor 80.000 kippen. Dit werd gedaan in het kader van "Het Zuivere Ei", een project waardoor bij verantwoorde mestafzet de eerste tien jaar geen productierechten nodig zouden zijn. Hierbij zou een forse uitbreiding relatief goedkoop te realiseren zijn. Door bezwaren van de stichting Milieuoffensief van Volkert van der Graaf kwam er uiteindelijk geen vergunning voor de voor dit project benodigde mestdrooginstallatie. Gevolg hiervan was weer dat dus ook de geplande gratis productierechten niet kwamen. Uiteindelijk werd de stal afgebouwd voor 40.000 dieren. In 2002 zijn er nog twee lagen batterij bovenop geplaatst, zodat er 50.000 dieren in deze stal konden. Op deze manier kon-

den de aantallen kippen in stand gehouden worden ondanks dat er minder kippen in de kooien mochten. Vanaf dat moment zaten er dus 100.000 kippen op het bedrijf op de voorgeschreven 550 cm² per dier.

Toen Frans Claessens in 2004 ongeneselijk ziek werd, kwam de dagelijkse zorg voor het bedrijf bij Elly en Leon te liggen samen met een tweetal parttime medewerkers. Ondanks de zorgen voor het bedrijf thuis is Leon in 2005 toch gestart met zijn geplande opleiding bedrijfskunde aan de HAS te Den Bosch. Leon; "Van velen kreeg ik het advies dat dit geen haalbare kaart zou zijn, maar het is toch gelukt en ook nog in vier jaar, maar dat vergde wel een hele goede planning". Vader Frans is in 2007 op 52-jarige leeftijd overleden en vanaf dat moment heeft Leon samen met zijn moeder een maatschap. Het werk op het bedrijf wordt nu verricht door Leon samen met één van de medewerkers van het eerste uur - Jos Claessens - welke nu fulltime werkt. In het weekend is er hulp van onder andere Leon's jongere zus Eline. Dat planning één van zijn sterkste kanten is, komt hem nu dus als ondernemer nog vaak goed van pas.

Niet altijd in de stal

Terwijl het merendeel van de pluimveebedrijven in Nederland omschakelt naar

scharrel/volière kiest Leon heel bewust voor koloniehuisvesting (ook wel kleinvolière of Kleingruppenhaltung genoemd). In dit systeem worden de dieren in groepen van 60 gehouden in kooien welke voorzien zijn van een legnest, zitstokken en een strooiselmatje. De reden van deze keuze ligt voor een belangrijk deel in het feit dat Leon naast het pluimveebedrijf ook actief is als zelfstandig adviseur in de pluimveehouderij (zie kader). Hiervoor is hij op dit moment al 1 à 2 dagen op pad en de bedoeling is dit uit te breiden. Leon: "Het is niet mijn bedoeling altijd in de stal te zitten, ik wil andere werkzaamheden ernaast ontwikkelen. Daarom kies ik bewust voor dit huisvestingssysteem omdat dit met vreemde arbeid op normale tijden rond te zetten is. Je hoeft in dit systeem immers niet op alle tijden van de dag buitennest eieren te rapen en de verzorging verloopt gestructureerder dan in volière stallen." Inmiddels is de eerste stal met dit systeem van Big Dutchman bijna een jaar in gebruik. Het betreft een stal met acht lagen volières met een tussenvloer tussen de 4e en 5e laag wat controle extra makkelijk maakt. De stal bevat tot nu toe erg goed. De resultaten zijn uitstekend te noemen en doen absoluut niet onder voor de traditionele kooien. Mede door deze ervaring wordt de tweede stal op dit moment op dezelfde wijze ingericht.

eieren beter beheersen. Natuurlijk zijn er ook voerleveranciers welke op lange termijn volledig voer verkopen, maar dan ben ik de grip op de samenstelling en kwaliteit wel kwijt. Op deze manier houd ik dat voor het belangrijkste deel zelf in de hand."

Toekomst

De toekomst van dit bedrijf voor de middellange termijn is op dit moment volop in wording. Leon hierover: "Als de inrichting van de tweede stal in augustus klaar is hebben we in vier jaar tijd eigenlijk een compleet nieuw bedrijf neergezet qua gebouwen en inventaris. De rest voldoet ook aan de eisen voor de toekomst. De komende jaren hoeft er dus niet veel meer te gebeuren. Wel is er op het bedrijf nog volop de mogelijkheid om uit te breiden, maar daar zijn voorlopig nog geen concrete plannen voor. Voorlopig is een omvang van 120.000 dieren genoeg om mee vooruit te kunnen."

*Evert Bos
Specialist pluimveehouderij*

Efficiëntie, resultaat en kwaliteit

Alles in de bedrijfsvoering op dit bedrijf is gericht op resultaat en efficiëntie. Aangezien de keuze voor koloniehuisvesting in principe een keuze is voor eieren voor de eiproducentenindustrie zullen de opbrengsten voor de eieren in de koloniehuisvesting altijd wat lager liggen dan scharreleieren. Deze lagere prijs zal terugverdiend moeten worden in betere resultaten en lagere arbeidskosten. Mede hierdoor was dit bedrijf in 2008 één van de eerste bedrijven met een palletiser robot achter een nieuwe Moba 100 inpakker. Deze combinatie maakt het mogelijk om met één persoon in ongeveer drie uur per dag alle eieren te verzamelen. Deze efficiëntie is ook doorgevoerd in de bedrijfsbegeleiding. Minimaal één keer in de vier weken wordt er een aantal uren uitgetrokken voor een bijeenkomst met de dierenarts Rob Vriens van DAP Ysselsteyn, de begeleiding vanuit de broederijen en Arkervaart. Tijdens deze bijeenkomsten worden de resultaten besproken en de dieren beoordeeld en sectie gepleegd. Aan de hand hiervan wordt besloten wat er de komende tijd moet gebeuren en worden nieuwe doelen gesteld. Groot voordeel hiervan is dat alle mensen welke verantwoordelijk zijn voor de begeleiding op dat moment gezamenlijk een plan ontwikkelen en er niet drie verschillende meningen komen. Daarnaast is dit ook qua tijd enorm effectief. Maar alleen dit is nog niet voldoende om topresultaten te halen. Hiervoor moeten ook de productiemiddelen van topkwaliteit zijn. De stallen zijn qua licht en venti-

latie voorzien van het beste wat er is. Leon: "Met deze gedachte is in 2008 de overstap naar voer van Arkervaart gemaakt omdat alleen met stabiel voer met kwalitatief de beste grondstoffen koppel na koppel topresultaten behaald kunnen worden." Dat dit alles inmiddels ook inderdaad leidt tot goede resultaten is inmiddels duidelijk (zie tabel resultaten).

Voerkeuken en risicospreiding

Inmiddels wordt ook de laatste hand gelegd aan de installatie van de voerkeuken. Deze voerkeuken bestaat uit een tweetal grote grondstofsilo's, een kalksteensilo, twee silo's voor het kernvoer en een menger om de diverse componenten goed te kunnen mengen alvorens ze naar de dagsilo's bij de stallen geblazen worden. De reden voor de aanschaf van deze installatie is tweeledig. Ten eerste is er de kostenbesparing omdat een fors gedeelte van het totale voer (tarwe, soya en kalksteen) rechtstreeks en onbehandeld aangevoerd wordt wat een kostenbesparing van rond de € 0,80 per 100 kg voer oplevert.

Dit is genoeg om de installatie binnen een aantal jaren terug te verdienen. De installatie is zo opgesteld dat er ook nog eenvoudig een wals of pletter tussen gezet kan worden. Hierdoor zou ook het verwerken van maïs tot de mogelijkheden kunnen gaan behoren.

Een andere zeker niet minder belangrijke reden is risico spreiding. Leon; "Met deze installatie ben ik in staat grondstoffen bij mijn voerleverancier op lange termijn te kopen. Hierdoor kan ik de kostprijs van mijn

Technische resultaten huidige koppels

Stal	Leeftijd	Leg %	Eigewicht	Aantal ei	Kg ei	V.c. cum	Uitval
Kolonie	58	93,9	63,4 gr	245,4	14,8	1,95	3,2%
Kooi*	69	90,9	66,0 gr	315,0	19,5	1,91	6,7%

* op 69 weken is deze koppel gedeeltelijk overgeplaatst naar oude kooistal om ombouw naar koloniehuisvesting mogelijk te maken. Deze kippen zijn op dit moment in de rui.

Adviesbureau

Naast het pluimveebedrijf heeft Leon een adviesbureau. Het betreft hierbij hoofdzakelijk advies en begeleiding bij renovatie en nieuwbouw van stallen en de uitwerking van de technische kant van bedrijfsplannen.

Leon hierover: "Voor wat betreft de economische kant van een bedrijfsplan zit er vaak voldoende kennis bij accountants en banken. De technische kant blijft hierbij vaak onderbelicht. Ik help bedrijven met het uitwerken hiervan. Het betreft dan advies rond de keuze van bouw en inrichting, klimaat etc."

Als u hier meer over wilt weten, kunt contact opnemen met Leon via pluimvee@planet.nl

